

ZIŅAS

Paplašina valsts atbalsta saņēmēju loku

Valdība 27. oktobrī apstiprinājusi Zemkopības ministrijas sagatavotos grozījumus kārtībā, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts atbalstu lauksaimniecībai, lai mazinātu "Covid-19" izplatības negatīvo ietekmi.

Arī pēc ārkārtējās situācijas izbeigšanas Latvijā turpinās "Covid-19" negatīvā ietekme lauksaimniecības un pārtikas nozarē, izraisot finanšu grūtības un dzīvotspējas apdraudējumu ne tikai atbalsta pasākumos sākotnēji ietvertajiem, bet arī citiem ražotājiem.

Par atbalstu ziņo ZM sabiedrisko attiecību speciāliste Rūta Rudzīte: — Piena sektorā lauksaimniekiem turpināja samazināties ieņēmumi, tādējādi grozījumi noteikumos paredz piešķirt atbalstu piena ražotājiem (par slaucamām govīm) arī par jūlija—septembra periodu, ja nozares ražotāju ieņēmumi šajā laikā bijuši vismaz par 5 procentiem zemāki nekā šādā periodā iepriekšējos trīs gadus vidēji.

Atbalsts būs par visiem atbalstītajiem liellopiem (gaļas šķirņu un šādu šķirņu krustojumā iegūtiem liellopiem un piena šķirņu vai piena-gaļas šķirņu krustojumā iegūtiem vīrišu kārtas liellopiem) vecumā no 6 mēnešiem, kas tika realizēti šogad no aprīļa līdz septembrim, kā arī atbalstu par sīvēnātēm periodā no šā gada aprīļa līdz jūnijam.

Pārējās lauksaimniecības un pārtikas jomās tiek samazināts atbalsta apmērs samazinājuma sliekšnis no 25 uz 15 procentiem. Tas nozīmē, ka uzņēmumi varēs pieteikties atbalstam, to neto apgrozījums ir samazinājies par vairāk nekā 15 procentiem.

LLKA aicina pieteikties

Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācija (LLKA) līdz 18. decembrim aicina lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības pieteikties Eiropas Savienības (ES) Lauksaimniecības kooperatīvu vispārējās konfederācijas (COGECA) inovāciju balvai.

Kooperatīvās sabiedrības var pieteikties COGECA inovāciju balvai trīs dažādās kategorijās, kas veicina inovāciju un pozitīvu izmaiņu ieviešanu ekonomikā, sociālajā sektorā, kā arī vides aizsardzībā. Lai arī uzteicama ir jebkāda veida inovāciju ieviešana, šoreiz galvenais uzsvārs — tieši uz ilgtspējīgas saimniecības attīstīšanu. Pieteikums inovāciju balvai jāiesniedz elektroniski, to aizpildot kādā no COGECA darba valodām.

Kā skaidro LLKA lietvede Gita Meire, COGECA Eiropas kooperatīvu inovāciju balva tiek pasniegta ar mērķi izcelt labus sasniegumus, ieviešot inovatīvas pieejas kooperatīvu ikdienas darbībā, tādējādi veicinot lauksaimniecības, pārtikas rūpniecības, zivsaimniecības un mežsaimniecības nozaru attīstību. Jāsekmē inovāciju tālāko attīstību un ieviešanu ar mērķi uzlabot lauksaimnieku un pārējo ES iedzīvotāju labklājību, vienlaikus rūpējoties arī par apkārtējās vides tīrību.

Konkursa organizatori informāciju par visiem dalībniekiem ievietos interneta vietnē www.17reasonstocoop.eu. Ar konkursa nolikumu var iepazīties vietnē agrilcooperatviesavard.eu.

IVETA ŠMUGĀ

No eksperimenta līdz uzņēmējdarbībai

PIEREDZE

IVETA ŠMUGĀ

Vasara turpina smaržot Katrīnas Valaines noaustajos darbos — viss, ko var atrast Lubānas pusēs pļavās, nonāk neatkarīgos, smaržīgos un ārstnieciskos pirts zāļu paklājos. Līdz ar šādu zāļu paklāju pļavu smaržu, dabas zālīšu, augu un ziedu aromātu iespējams ienest mājās, izmantot pirtī un vienkārši ieelpot. Lubānietes Katrīnas Valaines austie pirts zāļu paklāji palīdz noticēt brīnumam, ka vasaras enerģiju var ieaut un izsmaržot laikā, kad tik ļoti tās pietrūkst. To, ka var ieaut pļavu zāles un smaržu paklājā, Katrīna apliecina jau septiņus gadus.

Aizritējusi darbīga sezona

Pirts paklāju aušana parasti ir sezonāla — ilgst no maija līdz oktobrim, un patlaban, kad aktīvā sezona ir beigusies, seko mierīgāks laiks. — Kāda bija šī sezona? — jautāju meistarei.

Katrīna Valaine vērtē: — Ļoti darbīga. Šogad sanāca daudz strādāt — audu, cik varēju, līdz pat septembra beigām, jo bija ļoti liels pieprasījums. NVA projekta ietvaros bija arī palīgs, ar ko labi sastrādājos. Nekādu produkcijas krājumu nav — vairums paklāju jau ir pie klientiem, palikuši paši beidzamie. Daļa tiek realizēti vienā veikaliņā Igaunijā — sākumā testa režīmā, bet, ja igauņiem iepatiksies, būs pieprasījums, tad redzēs, kāds būs pasūtījums nākamajā gadā. Galvenais, ka man joprojām patīk tas, ko daru. Domāju, ka tad, kad beidzas sezona, atpūšos, bet maijā jau atkal rokas grib darboties. Tā nu ir, ka pašai sev gan nav sanācis uzaust nevienu zāļu paklāju, līdzīgi kā kurpniekam nav kurpju, drēbniekam — drēbju savām vajadzībām.

Noticēt idejai un mācīties

Kopš 2015. gada, kad viņa iesaistījās LLKC Madonas nodaļas aktivitātēs, mācībās un konkursā "Laukiem būt!", ir mainījies ļoti daudz — attīstīta sava uzņēmējdarbība, iegūta jauna pieredze un pamatīgas zināšanas. Katrīna atklāj, ka liela nozīme bijusi ne tikai Lubānas amatnieku centra tradīcijām, bet arī mācībām: — Ar zāļu paklāju

Katrīna Valaine pirts zāļu paklāju aušanu izmēģināja pirms septiņiem gadiem, tagad tā ir viņas uzņēmējdarbības joma. Paklāju, kas izausti no dabā savāktajiem materiāliem, ir praktisks pielietojums pirtī.

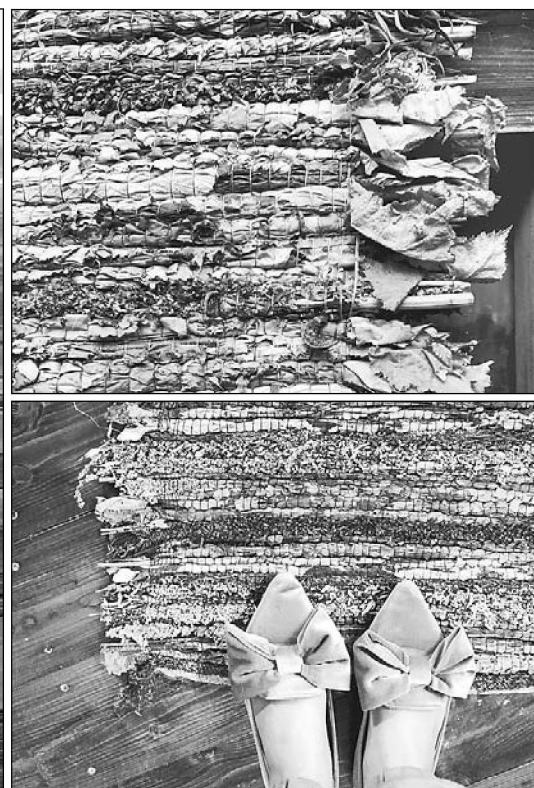

Foto no personiskā arhīva

gatavošanu eksperimentu stadijā biju nodarbojusies jau divas vasaras, līdz mani uzrunāja LLKC speciālisti ar aicinājumu piedalīties apmācībās lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai un attīstīt savu ideju. Sākumā nodomāju, ka atteikšos, jo pati varbūt ne līdz galam saskatīju produkta potenciālu, tomēr tagad esmu bezgala pateicīga, ka tiku pamudināta. Vissvarīgākais, ko ieguvu kursu laikā, bija pārliecība. Joprojām atminos, kā biju uztraukusies, prezentējot savu ideju citiem man līdzīgajiem, un cik pārsteigta biju, saņemot pirmos atzinīgos vārdus, jautājumus un atzinības izpausmes. Tā bija pirmā reize, kad patiešām noticēju pati sev un pirts zāļu paklāju kā produktam, kā kam vairāk nekā tikai studenta vasaras hobijs.

Gūtās zināšanas bija labs pamats turpmākajai izaugsmei. Kursos apguvām finanšu pārvaldīšanu un grāmatvedību, arī sapratām, kas ir paši pirmie soļi, lai uzsāktu savu uzņēmējdarbību un reģistrētu to oficiāli. Atminos, ka man ļoti patika dažādas saturs un izklāstīšanas veids, jo nodarbībās tikāmies ar nozares profesionāļiem, aktīvi diskutējām un darbojāmies, visu, protams, ņemot

caur savas idejas prizmu. Tās noteikti rosināja iedziļināties detaļās, par kurām iepriekš pat nebiju domājusi, pamudināja uzsākt daudz aktīvāku savas idejas attīstīšanu.

Atrasta pareizā "formula"

— Nu jau kopš laika, kad piedalījos mācībās "Tu vari vairāk!" un biznesa plānu konkursā "Laukiem būt!", pagājuši vairāki gadi. Sasniegtais iepriecina — ir atrasta pareizā un labākā produkta "formula", apmeklāti neskaitāmi tirdziņi un attīstīta attālinātā pārdošana. Tagad mani zāļu paklāju atrodam ne tikai Latvijā, bet arī Vācijā, Somijā, Spānijā, ASV, un drīzumā daži paklājuņi ceļos arī uz Honkongu. Manu veikumu novērtē lielākoties latvieši ārzemēs. Joprojām aktīvi sadarbojos ar pirtniekiem un citiem pirtsmitļiem, tādējādi produktus nemitīgi tiek uzlabots un ir priecējies un turpina priecēt jau vairākus tūkstošus klientu, — atzīst audēja.

Viņai ir bakalaura diploms tūrisma nozarē, var strādāt par gidu, taču patlaban attālināti apgūst LU magistrantūrā mārketinga vadību, lai attīstītu savu izvēlēto uzņēmējdarbības nozari.

Nepieciešams lielāks ražošanas apjoms

Šobrīd, kad aktīvā ražošanas sezona ir noslēgusies, Katrīna jau ieskicē nākotnes uzdevumus, tostarp ražošanas apjoma palielināšanas iespējas. Pirts paklāju aušana ir radošs un pacietīgs darbs, taču pirms tam ir jāsalasa dabas materiāli, ko izmantot. Viss atrodas dabā, pļavā, mežā, grāvmalā, ir tikai jāsavāc. No aromātiskajiem augiem tiek izmantotas arī piparmētras, baziliks un citi.

Katrīna vēlas turpināt attīstīt vizuālo identitāti un zīmola atpazīstamību, efektīvāk ražošanu un palielināt apjomu. — Pirts zāļu paklāju aušana ir radošs process, lai arī ir savs rokkraksts, neiznāk divi vienādi paklāji. Katrā ziņā sava produkta attīstīšana prasa nemitīgu jaunu ideju ģenerēšanu un jau esošo prasmju uzlabošanu, jo tas noteikti ir iespējams. To arī novēlētu jaunajiem uzņēmējiem, kam vēl prātā tikai ideja, — nekad neapstāties savā attīstībā, nemitīgi pilnveidojoties un ap sevi pulcināt sev līdzīgos, — saka uzņēmīgā jauniete. ■

Jauno kociņu aizsardzībai

Lai mazinātu briežu dzimtas dzīvnieku — aļņu, briežu, stirnu — postījumus jaunajiem kociņiem, AS „Latvijas valsts meži” (LVM) veic jaunaudžu aizsardzības pasākumus. Rudens ir piemērotākais laiks aizsardzības pasākumu īstenošanai, jo ir apstājusies jauno kociņu aktīvā augšana. Šogad LVM plāno veikt jaunaudžu aizsardzību vairāk nekā 22 000 ha apjomā.

Kā skaidro LVM Mežkopības plānošanas vadītājs Edmunds Linde, Jaunaudžu aizsargāšanai tiek izmantoti gan augu aizsardzības līdzekļi jeb repelenti, kas dzīvniekiem mazina vēlmi izvēlēties attiecīgo jaunaudzi par barības iegūšanas vietu nepatīkamā aromāta vai garšas dēļ, gan dažādi mehāniski aizsarglīdzekļi, kas galvenokārt kalpo kā šķērslis, lai dzīvnieks netiktu pie aizsargātās kociņa daļas.

Jaunaudžu aizsardzība pret dzīvnieku bojājumiem jo īpaši aktuāla ir ziemas sezonā, kad dzīv-

niekiem vairs nav tik plašas barības vielu iespējas, nav pieejami sulīgie dzinumi un lapīgas. Turklāt skujas ziemas sezonā sniedz dzīvniekiem nepieciešamās barības vielas.

Atkarībā no jaunaudzes vidējā augstuma, tajā esošo kociņu skaita un izvietojuma LVM apsaimniekotajā teritorijā ir noteikti aizsardzības plānošanas nosacījumi.

Kociņiem, kuru augstums nepārsniedz 1—1,5 metrus, vispirms nepieciešams aizsargāt centrālā dzinuma pumpuru, jo, tiklīdz jaunā koka galotne tiks nokosta, tas var nonikt. Šāda augstuma kociņus no briežu dzimtas dzīvnieku postījumiem iespējams aizsargāt ar tādiem repelentiem kā „Cervacol Extra” un „Wam Extra”, kuru pamatā ir smilts un limes maisījums un kurus uz koka galotnes uzklāj ar roku, vai arī „Plantskydd” un „Trico”, kurus uz kociņa uzklāj, izmantojot rokas smidzinātāju. Egļu audzes var arī pasargāt ar īpašiem aizsarglīdzekļiem, kurus nākamajā gadā var izmantot

atkārtoti.

Savukārt kociņiem, kuru augstums pārsniedz 1—1,5 metru augstumu un to augstums vienā platībā atšķiras, lai nodrošinātu vienmērīgu aizsardzību, nepieciešams aizsargāt gan centrālā dzinuma pumpuru, gan arī garāko koku stumbrus, jo uz tiem vairs nav skujų, tāpēc briežu dzimtas dzīvniekiem arvien vairāk interesē tieši koka miza un sānu dzinumi, nevis centrālais pumpurs. Šādam aizsardzības veidam vispiemērotākie repelenti ir tie, kurus uz kociņa uzklāj, izmantojot rokas smidzinātāju.

Piemērotākais laiks repelentu uzklāšanai ir dienas, kad gaisa temperatūra ir virs 0 grādiem un aizsargājami kociņi ir sausi. Šādos apstākļos pielietotie līdzekļi pēc uzklāšanas pagūs nožūt un pildīs savu funkciju visas ziemas garumā. Būtiski ir plānot līdzekļa uzklāšanu laikā, kad nokrišņi nav paredzēti vismaz divas stundas pēc darbiem, pretējā gadījumā aizsarglīdzeklis var

nenozūt un notecēt, nenodrošinot kvalitatīvu aizsardzību.

LVM jaunaudzēs, kuru vidējais augstums pārsniedz 2 metrus, aizsargā mērķa jeb nākotnes kokus, uzliekot tiem koku stumbru aizsargspirāles vai lietojot repelentu „Trico”, to izsmidzinot uz stumbra starp zaru mieturiem. Nākotnes koku aizsardzībai pielieto arī repelentu „Wobra”, kura uzklāšanai uz stumbra nepieciešama ota. Repelents ir pastas veida, un tā pamatā ir kvarca smilšu un limes maisījums, kas sacietējot veido stumbra aizsargpārklājumu. Repelents var nodrošināt aizsardzību pret mizas bojājumiem vairākus gadus.

Jaunaudžu aizsardzības pasākumi, izmantojot augu aizsardzības līdzekļus, jāveic regulāri vairākus gadus pēc kārtas, tādējādi pasargājot jaunus kociņus no iespējamiem briežu dzimtas dzīvnieku bojājumiem.

Sagatavoja AGRITA NUSBAUMAKOVALEVSKA